

Po pameti in srcu

Parlamentarne volitve 27. in 28. marca, to je prihodnje nede-
ljo in ponedeljek, naj bi bile na-
ravnost zgodovinske in naj bi po-
menile prehod od prve na drugo
italijansko republiko. Če se bo-
do takšne napovedi tudi uresni-
čile, bodo seveda pokazali volil-
ni izidi in nadaljnji razvoj do-
godkov v italijanskem notranje-
političnem življenju.

Sredstva množičnega obvešča-
nja (tisk, radio in televizija) nas
skušajo prepričati, da je nadalj-
nja usoda Italije odvisna od gla-
sa vsakega volilnega upravičen-
ca, s čimer se, kot se lahko sami
prepričamo, strinja tudi velika
večina slovenskega tiska pri nas.
Mi se s takim gledanjem nika-
kor ne moremo strinjati. Nadal-
nji razvoj dogodkov v Italiji ne
bo in tudi ne more biti odvisen
od slovenskih volilcev. Obstaja
pa resna nevarnost, da nas tok
dogodkov silovito potegne za se-
boj; grozi nevarnost, da zanema-
rimo ali celo pozabimo na svojo
prvo in glavno dolžnost ter hkrati
pravico, se pravi na skrb za svoj
narodni obstoj in vsestranski raz-
voj. Takšna dolžnost in pravica
bosta ostali neokrnjeni ne glede
na izid skorajšnjih parlamentar-
nih volitev.

Tudi in predvsem od naših
glasov bo namreč odvisno to, kar
nas zelo od blizu oziroma nepo-
sredno zanima: izvolitev obeh
kandidatov slovenske narodno-
sti, oziroma kandidatov, o kate-
rih vemo, da jim je zelo pri srcu
naša poglobljena skrb: naš narod-
ni obstoj. Zato ponavljamo, kar
smo napisali v prejšnji številki
našega lista: slovenski volilec in
volilka bosta glasovala »po pa-
meti in po srcu«; s svojim glasom
bosta odločilno pripomogla, da
bo naša slovenska narodna manj-
šina imela v rimskem parlamen-
tu predstavnike, ki bodo bedeli
nad spoštovanjem njenih pravic
in bodo hkrati pobudniki akcij,
da se naše pravice izpopolnijo,
zajamčijo in zavarujejo z ustre-
znimi in primernimi zakoni ter
predpisi.

Medtem ko so velike vse-
državne teme, ki so predmet vo-
DRAGO LEGIŠA

Od pravega miru smo še daleč

Bliža se druga obletnica bo-
sanske tragedije, istočasno pa se
prvič v 24 mesecih kažejo znaki
pomiritve, potem ko so v Wash-
ngtonu podpisali sporazum o usta-
novitvi muslimansko-hrvaške fe-
deracije, ko posebni ruski odpo-
slanec Čurkin napoveduje za pri-
hodnji teden pričetek srbsko-hrva-
ško-muslimanskih pogajanj. Če k
temu dodamo, da so v Zagrebu že
stekli razgovori med hrvaško vlad-
do in krajskimi Srbi, potem z
gotovostjo lahko rečemo, da se
bliža dan ne samo uradne, pač pa
dejanske prekinitve sovražnosti.

Muslimansko-hrvaško zbliža-
nje po letu dni hudih bojov, po-
kolov in krutosti vseh vrst, je prvi
korak na poti reševanja krize v
bivši Jugoslaviji. Čeprav je urad-
ni Zagreb odločno zanimal, je na
dlani, da brez odločnega ameri-
škega stališča hrvaška politika ne
bi sprejela tako naglega dogovo-
ra in se praktično odpovedala pri-
sotnosti v osrednji Bosni, za ka-
tero se je srdito borila tudi z le-
talstvom. Rešitev po vzorcu švi-
carskih kantonov ni bila lahka, saj
tudi ne bo lahko zgolj s sklepom
na vrhu pozabiti na pomore in
sovražstvo, ki se je nakopičilo v le-
tu srditih spopadov. Z obeh stra-
ni bo potrebna dokajšnja mera
strpnosti, dobre volje, Hrvati in
Muslimani morajo znova postati
»komšije«, kot so bili vse do prvih

mesecev lanskega leta. Toda mus-
limansko-hrvaška federacija tudi
ob najboljši dobri volji obeh naro-
dov ne bo postala realnost, če Srbi
ne bodo odstopili dela ozemlja, ki
so ga osvojili s silo. Trenutno srbs-
ko-bosanske milice nadzorujejo
78 odstotkov Bosne in Hercegovine,
novi federaciji bi morale pre-
pustiti vsaj 22 odstotkov. O tem
— zatrjuje Čurkin — naj bi stekla
beseda čez teden dni. Toda Izet-
begović vztraja: vrniti morajo vse,
kar so zasedli s silo, predvsem pa
tisto ozemlje, kjer so Muslimani
pred 6. aprilom 1992 bili v večini.
To je za sarajevsko vladu prvi po-
goj za pričetek pogovorov. Šele
po dogovoru z bosanskimi Srbi
bo lahko zaživela hrvaško-musli-
manska federacija, ki naj bi se po
referendumu združila s Hrvaško
v konfederacijo.

V Zagrebu so z doslej doseže-
nim seveda zadovoljni, saj so se
izognili sankcijam, ki so bile v zra-
ku zaradi hrvaškega vmešavanja
v bosansko krizo. Tudjman naj bi
imel ob podpisu pogodbe v Was-
hingtonu dolg pogovor s pred-
sednikom Clintonom o pravicah,
ki naj bi jih Zagreb zagotovil kra-
jskim Srbom. Srbsko-hrvaški
spor naj bi rešili po južnotirolskem
vzorcju, ki bi ga verjetno Hrvaška
sprejela, saj bi si pridobila suve-
renost nad tretjino ozemlja, kra-
jski Srbi pa bolj težko, saj bi se

Iz vsebine:

Dr. M. Gregorič o kmetijstvu
pri nas (str. 3)

Pred zadnjo premiero SSG
(str. 6)

Kulturne prireditve
v Ricmanjih (str. 5)

A. Kodelja:
Naše gore list (II.) (str. 8)

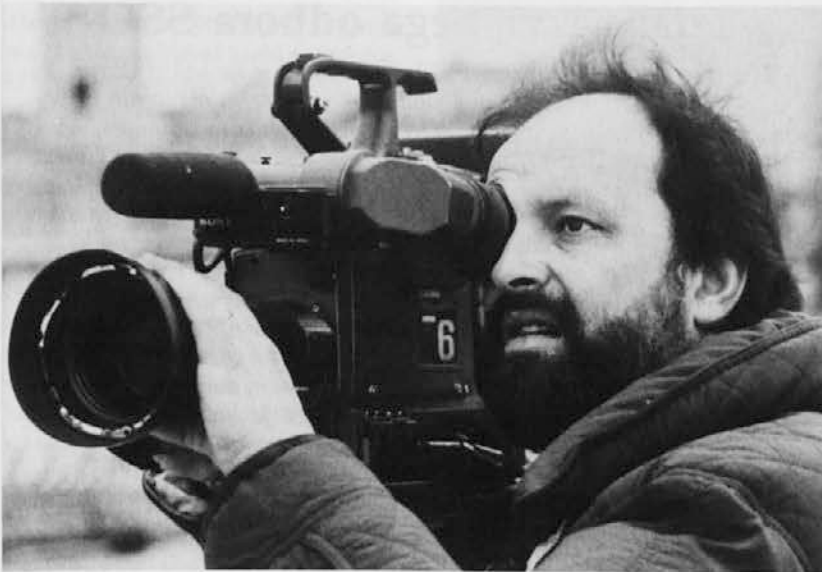
morali odpovedati suverenosti in
bodoči priključitvi k veliki Srbiji.
V zameno za koncesije naj bi Tudj-
man zahteval od Washingtona di-
plomatsko in finančno pomoč za
obnovo Hrvaške.

Toda v Bosni še vedno ni mi-
ru. Oddelki srbskega težkega top-
ništva so se skušali znova vtiho-
tapiti v okolico Sarajeva. Kanad-
ske modre čelade so jih zaustavi-
le in le malo je manjkalo, da ni
prišlo do spopada, Karadžić je ce-
lo zagrozil, da bo kot protiukrep
bombardiral postojanko mirovnih
sil Združenih narodov. Zelo ko-
čljiv je položaj v Maglaju in dru-
gih muslimanskih enklavah, ki jih
oblegajo srbske enote.

Kljub pozitivnim znakom, smo
še daleč od pravega miru.

S.R.

Miranu Hrovatinu v spomin

Odšel si snemat v Somalijo, da bi
zimo in grozote bosanske tragedije za-
menjal z milejšim podnebjem in navi-
dežno mirnejšimi razmerami na afri-
škem Rogu, pa te je doletela ista kru-
ta usoda, ki je pred šestimi tedni iz-
ruvala iz naše srede Saška, Marca in
Daria. Izgubili smo še enega zveste-
ga, poštenega, neumornega pričeval-
ca vojnih grozot v teh zadnjih treh le-
tih, sicer pa v svoj snemalski poklic
zaljubljenega Primorca. Z mostarski-
mi žrtvami te veže vse: iskanje in pri-
čevanje, slikovno pripovedovanje stisk
ubogih, preganjanih, otrok in ostare-
lih, izstradanih, pozabljenih. Televi-
zijska kamera, naj si bil za njo ti ali
Saško, je pripovedovala, prepričeva-

Saša Rudolf

RADIO TRST A

■ ČETRTEK, 24. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Ivo Andrič: »Most na Drini«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale: Dvignjena zavesa; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dopisnice z najbližnjega vzhoda.

■ PETEK, 25. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Ivo Andrič: »Most na Drini«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: »Poslušajmo, rišimo in pišimo!« (Meri Ozbič); 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina; 15.00 Nekaj minut z...; 15.30 Mladi val; 16.45 Postni govori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki.

■ SOBOTA, 26. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Kulturni dogodki; 9.00 Zdravo hrano do zdravega duha; 10.00 Poročila; 12.00 Krajevne stvarnosti: »Ta rožajanski glas« — oddaja iz Režije; 12.45 Krajevne stvarnosti: Glasnik Kanalske doline; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Nediški zvon; 15.00 »Ena se tebi je želja spolnila« — romantični sprehodi v nepopolno obdobje umetnosti; 16.00 75 let po 1. svetovni vojni; 16.30 Glasba za vse okuse; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Prežihov Voranc: »Doberdob«.

■ NEDELJA, 27. marca, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojnu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Gozdna pravljica« (Mira Zelinka); 12.00 Obzornik; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Vice«; 15.00 »Sneuljčica«; 17.00 Šport in glasba.

■ PONEDELJEK, 28. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila; 8.10 Iz Četrtekovi srečanj: Vaš Pepi in papači; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Ivo Andrič: »Most na Drini«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Nagradna abeceda — radijska kviz oddaja za otroke; 15.30 Mladi val; 16.45 Postni govori; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Brezposelnost: teorija in praksa.

■ TOREK, 29. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Ivo Andrič: »Most na Drini«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Popoldanski potpuri; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Vice«.

■ SREDA, 30. marca, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Obzornik; 9.00 IZ STUDIA Z VAMI: 9.15 Ivo Andrič: »Most na Drini«; 10.00 Poročila; 11.45 Okrogla miza; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 15.30 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Literarne podobe: »13 za 13«.

SSO o zadržanju na volitvah

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij nam je poslal naslednje tiskovno poročilo, ki ga objavljamo (Ur.)

Na svoji redni seji dne 16. marca v Gorici je izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij med drugim razpravljal o bližnjih parlamentarnih volitvah. Posebej še o zadržanju slovenskih volilcev, ki so na teh volitvah postavljeni

ložaj in težave slovenskih volilcev pri političnih volitvah.

Svet slovenskih organizacij v Furlaniji-Juljski krajini je zato mnenja, da v sedanjem trenutku ni prave možnosti za orientacijo slovenskih volilcev. Pravilo bi bilo, da bi se že prej politične sile domenile za kak skupen nastop, kjer bi kandidati bili res pravi izraz želja slovenske manjšine.

Tega pa niso hotele predvsem levičarske stranke, ki so tako na Tržaškem (drugo poslansko okrožje) kot na Goriškem (ki po novem sistemu za senatno okrožje obsega tudi Beneško Slovenijo in Rezijo pa še slovenske občine na Tržaškem do Zgonika), kjer je postavljeni kandidat prav tako izraz samo strankarske odločitve. Zato SSO svetuje volilcem, da se opredelijo po svoji vesti tudi ob upoštevanju slovenske stranke. To naj tudi izzveni kot protest proti sedanjemu ustroju, ki onemogoča vsak samostojni manjšinski nastop.

V galeriji Katoliške knjigarne v Gorici bo v petek, 25. marca, ob 18. uri, odprta prva samostojna razstava goriškega slikarja Hermana Kosiča. O mlademu umetniku in njegovih delih bo govoril Joško Vetrih. Razstava bo odprta po urniku knjigarne do 14. aprila. Vljudno vabljeni.

Po pameti in srcu

lilnega boja, dejansko izven našega dometa, nam je vse, kar je v zvezi z našim obstojem in nadaljnjim razvojem, še kako pri srcu. Glasujmo torej prihodnjo nedeljo tako, da nam ne bo žal, tako kot velevata srce in pamet. Konec koncev je izbira preprosta in enostavna.

Izjava izvršnega odbora SSO

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je na seji v Gorici, ki je bila v sredo 16. marca, zavzel stališče do nekaterih aktualnih in pomembnih vprašanj, ki pobliže zadevajo našo narodno skupnost. Med temi je boleč dogodek znotraj slovenske šole v naši deželi, ko je goriški pokrajinski svet izvolil v Deželno komisijo za vprašanja slovenske šole, kandidata, ki ga je predlagala misovska svetovalska skupina. Gre sicer za slovenskega prof. Aleša Lojka iz Gorice, ki sedaj poučuje na Tržaškem. Ta dogodek je upravičeno zelo razburil slovensko javnost, saj je nesprejemljivo dejstvo, da zastopa interese naše šole predstavnik tiste stranke, ki je direktna naslednica fašistične ideologije in politike in je zlasti primorskim Slovincem prizadejala toliko gorja in krivic. Čeprav gre za osebno izbiro posameznika, ki je v sodobni in demokratični družbi sprejeta in priznana, pa v tem primeru presega individualno sfero, saj je že sama po sebi pripadnost slovenskemu narodu, še zlasti vzgojno delo na slovenski šoli v kričečem nasprotju s pripadnostjo protislovenski politični sili. Zato SSO izraža svojo osuplost in obsodbo nad izbiro in odločitvijo, ki Slovincem v zamejstvu vsekakor ne dela časti.

Miranu Hrovatinu v spomin

la, iztrgala iz otopenosti blagostanja gledalca, ga prisilila, da je dvignil svoj glas v obrambo trpečega, da je izrekel solidarnost vsem, ki jim je življenje odmerilo le drobtinice.

Ko smo se pred šestimi tedni z belečino na srcu spraševali, ali je vredno postavljati lastno življenje na kocko, smo odgovorili brez dvomov pritrdilno. Svet mora spoznati resnico, mora spremeniti svoj odnos do trpečih, potrebuje šok, ki izzove nujno reakcijo. Toda ko smo že enkrat plačali velik danek, smo upali in pričakovali, da bo naša narodnostna in stanovska skupnost vsaj za nekaj časa izvzeta. Zdaj, ko nam je kruta usoda iztrgala na podoban način še enega kolego, prijatelja, rojaka, je izredno težko vztrajati.

Ostajajo, kot vedno, spomini na vesele pa tudi shriljive trenutke, polne pričakovanj, nervoze, strahu. Z Miranom sva bila v Ljubljani, ko se je junija 1991 pričelo, nato avgusta in septembra v Zagrebu, kasneje v Beogradu. Čeprav smo bili podnevi vsak po svoje zaposleni, smo se zvečer obvezno dobivali pri večerji in kramljanju. Tisti dolgi večeri, polni tvoje živahnosti, igrivosti, življenjskosti, bodo nepozabni, kot bodo ostali živi trenutki skupnih montaž v zagrebškem televizijskem centru. Tvoj skrbno urejeni slikovni arhiv, ki si ga iz ure v uro dopolnjeval, izmenjeval s kolegi drugih televizijskih hiš, me je rešil iz marsikaterih stiske. Kako naj pozabimo na tvojo nakupovalno mrzlico, iskanje igrača za Jana v vaških trgovinah, brskanje po policah in nato na tvoj zažareli obraz, ko si se dokopal do neverjetnega predmeta za spomin na tisti dan.

Kruto je, da nam ostaja le tvoje delo, tvoji filmski zapisi, spomini nate, kruto, da so te fundamentalisti izbrali za žrtev pokola, kruto, da ti ni bilo dano niti zadnje slovo. V delno uteho nam bo, da je tvoja žrtev, podobno kot Saškova, premaknila nekatera srca naših ne vedno najbolj naklonjenih sočlovekov. V uteho nam je bilo dostojanstvo Trsta ob Saškovem pogrebu, v uteho pa tudi sočustvovanje, ki nam ga — kot tvojim kolegom in rojakom — izrekajo po telefonu.

Trupli 45-letnega Mirana Hrovatina ter 33-letne časnikarke tretje mreže RAI Ilarije Alpi, ki so ju prejšnjo nedeljo zahrbtno umorili v Mogadishu, so pripeljali v Rim v torek, 22. t.m., ponoči. Mlado časnikarko so že dan kasneje pokopali v njenem rojstnem Rimu. Pogreba so se udeležili najvišji državni predstavniki in številni italijanski novinarji.

Mirana pa so pokopali dan kasneje, v sredo, 23. marca. Pogreb je bil v cerkvi Sv. Antona Novega. Mašo je daroval tržaški škof Bellomi, somarševal pa je vikar za Slovence msgr. Vončina. Cerkev je bila nabito polna. Po maši so nedolžno žrtev odpeljali na pokopališče pri Sv. Ani.

Mario Gregorič o zadnjem občnem zboru Kmečke zveze

Predvsem je potrebna drugačna kmetijska politika

Kraški park in možnosti za razvoj kmetijstva, ki naj bi tudi mlajšim nudilo možnost za zaposlitev, sta bili glavni temi letošnjega letnega občnega zbora Kmečke zveze, ki je v nedeljo, 20. marca, potekal v Prosvetnem domu na Opčinah. Beseda je tekla tudi o pobudi vsedrjavne zveze kmetovalcev, ki je začela zbirati podpise za peticijo, naslovljeno na italijansko vlado, v kateri se od države zahteva, naj spremeni svoj odnos do kmetijstva.

Občni zbor je bil pomemben tudi zaradi prisotnosti številnih uglednih osebnosti — med drugimi naj omenimo deželnega odbornika za kmetijstvo Maria Chiarotta in tržaškega župana Riccarda Illyja, generalnega konzula Slovenije Jožeta Šušmelja ter župane drugih občin v tržaški pokrajini. Predsedniško poročilo je podal Alojz Debelis, tajniško pa Edi Bukavec. Sledila je bogata in konstruktivna razprava, v kateri so prišli na dan številni problemi, s katerimi se danes spopadajo kmetovalci. Ob koncu so udeleženci izvolili glavni svet, ki bo na prvi seji izvolil predsednika, dva podpredsednika, izvršni odbor ter imenoval strokovne komisije.

O poteku občnega zbora ter še o nekaterih drugih, za kmetovalce izredno važnih vprašanjih, je nekaj več povedal Mario Gregorič, ki je pri Kmečki zvezi odgovoren za strokovno službo.

opozorili, da ima kmetijstvo poleg važne gospodarske vloge tudi izreden ekološki pomen, saj je bistveno za ohranjanje ravnovesja v naravi.

Če naj spregovorimo nekoliko podrobneje o kraškem parku, bi nam lahko povedali, kolikšno pogajalsko moč ima pri tem Kmečka zveza in sploh slovenski človek?

Glede na to, da predstavlja Kmečka zveza veliko število slovenskih kmetov, upam, da bo imela primerne težo in pomen pri teh pogajanjih. Menim pa, da se morajo poleg naše zveze še dalje zavzemati za to tudi ostale ustanove, ki predstavljajo slovensko manjšino. Zavedamo se, da je vprašanje parka nadvse resno. Od zakona, ki bo ta park urejeval, je namreč v dobršni meri odvisno ne samo kmetijstvo na Krasu, ampak tudi razvoj in obstoj celotne naše narodnostne skupnosti na tem predelu.

Deželni odbornik za kmetijstvo Mario Chiarotto je s tem v zvezi izrekel nekaj spodbudnih besed...

Odbornik Chiarotto, ki ga osebno zelo dobro poznam, je do teh problemov zelo odprt in upam, da bo lahko pripomogel k odobritvi za nas ugodnega zakona o kraškem parku. Kar je odbornik rekel na tem občnem zboru, vsekakor pozitivno ocenjujemo. Poleg problema kraškega parka, ki je za nas trenutno najvažnejši, lahko bi rekel življenjskega pomena, saj je od zakonodaje, ki bo ta park urejevala, odvisno, če bomo še razpolagali s svojo zemljo, se je Chiarotto dotaknil tudi drugih vprašanj. Omenim naj le pokrajinsko Združenje rejcev. Nekateri so hoteli sedež premakniti iz tržaške pokrajine v Gradišče, kjer je tudi sedež goriškega Združenja rejcev. To bi bil vsekakor hud udarec za naše kmete. Deželni odbornik pa je na tem občnem zboru obljubil, da bo tržaški sedež združenja ostal na svojem mestu. Tako bodo naši ljudje imeli še dalje urade v svoji pokrajini, predvsem pa bodo imeli možnost, da

bodo našli uradnike, ki govorijo tudi njihov materin jezik.

Ali ste s tem občnim zborom zadovoljni? Kolikšno je zanimanje vaših članov — narašča ali usiha?

Osebo sem s tem občnim zborom zelo zadovoljen, tudi zaradi tega, ker se ga je, poleg lepega števila naših članov, udeležilo tudi nekaj izredno važnih osebnosti. Poleg že omenjenega odbornika Chiarotta — tu je treba poudariti, da je deželni odbornik FJK prvič prišel na naš občni zbor — je bil prisoten tudi župan Illy. Tudi župan tržaške občine doslej ni bil še nikdar naš gost. Zadovoljen sem tudi s posegi članov. Mislim, da smo razpravljali o vseh najvažnejših vprašanjih in da je bil ta občni zbor zanimiv in bogat.

Glede odziva naših članov pa bi dejal naslednje: menim, da v zadnjih letih ni prišlo do bistvenih sprememb. Če naj bom odkrit, bi bil odziv lahko tudi boljši, vseeno pa menim, da smo lahko zadovoljni in da o kakem usihanju sploh ne moremo govoriti.

Kakšno je stanje kmetijstva danes pri nas in katere panoge so najbolj perspektivne?

Trenutno najbolj uspeva vinogradništvo, predvsem zato, ker je naša proizvodnja relativno nizka in se vino dobro prodaja. Povpraševanje je daleč na ponudbo. To pomeni, da lahko prodajamo svoje proizvode po relativno visokih cenah. Tej panogi se posvečajo tudi mladi, kar je še zlasti pomembno za bodočnost našega kmetijstva. Omembe vreden je tudi razvoj oljkarstva, pa tudi zelenjadarstvo dobro uspeva. Z razlastitvami so nas sicer oškodovali za veliko zemlje, pravzaprav za najboljše površine, ki so jih imeli naši kmetovalci, ven-

dar je ta panoga kljub temu perspektivna. Velike možnosti pa ima po mojem tudi cvetličarstvo. Tržišče je namreč zelo veliko in lahko absorbira veliko več, kot lahko nudimo, kar pomeni, da ni težav ne glede prodaje in tudi ne zaradi cen. V najhujši krizi pa je žal govedoreja. Tudi politika Evropske skupnosti razvoja te panoge pri nas nikakor ne omogoča.

Se vam morda zdi, da ima država v zadnjih letih le nekaj več posluha za kmetijstvo kot nekoč?

Mislim, da je država tudi pod pritiskom javnega mnenja in kaže zaradi tega nekaj več zanimanja za naše probleme. Gospodarsko kmetijstvo sicer ni več tako pomemben dejavnik, kot je bil pred nekaj desetletji, čeprav lahko zaradi splošne krize postane ponovno važen. Začeli pa so se zavdati, da je ta panoga življenjskega pomena. Kjer se kmetijska dejavnost opušča — to velja zlasti za gorata in polgorata področja — lahko pride tudi do zelo hudih ekoloških problemov, ki jih ne more reševati nihče drug kot samo kmečki človek.

(hj)

Slovensko deželno gospodarsko združenje

priraja tudi letos večerjo s plesom

**v salonih ladje
»DALMACIJA«**

ki bo na privezu
tržaške Pomorske postaje
v sredo, 30. marca 1994.

Program:

Ob 20.00 cocktail dobrodošlice.

Ob 20.30 večerja.

Ob 22.30 ples.

Rezervacije sprejema SDGZ
v Ul. Cicerone 8,
telefon št. 362949 ali 362925.

Vljudno vabljeni člani,
njihovi prijatelji in simpatizerji.

Mario Gregorič

Na občnem zboru vaše organizacije ste obravnavali številne probleme, ki zadevajo kmetijstvo. Katera je bila glavna tema razprave in kateri so bili najpomembnejši zaključki?

Po uvodnem splošnem poročilu našega predsednika Alojza Debelisa in podrobnejšem tajniškem poročilu Edija Bukavca je na občnem zboru predvsem tekla beseda o posegih na naši zemlji. Ti posegi, ki se ponavljajo že desetletja, so nas osiromašili za ogromne površine. Tu mislim predvsem na razlastitve. Poleg tega pa nam danes preti še ena nevarnost — kraški park. Morda tudi ne gre za nevarnost, odvisno je pač, kakšen bo ta park, kakšni zakoni ga bodo urejali, kolikšno težo bomo v tem parku imeli mi in v kolikšni meri bomo še razpolagali z našo zemljo.

Na tem zasedanju so predvsem vsi udeleženci poudarili, da je potrebna drugačna kmetijska politika tako s strani države kot tudi dežele in drugih krajevnih uprav. S tem mislim na vse ustanove, ki lahko kakorkoli, posredno in neposredno, posežejo na tem področju. Prav od njih je namreč odvisno, kakšna bo bodočnost te panoge. Na občnem zboru smo tudi

Predsedstvo občnega zbora Kmečke zveze. Za mizo sedijo (z leve): Edi Bukavec, Alojz Debelis, M. Gregorič, Robert Ota, Silvano Ferluga in Marcello Čok (foto Kroma)

Nastopilo je okrog 350 otrok in mladincev

Veliko novih obrazov na »Pesmi mladih« 1994

Najmlajši pevci so na priljubljeni prireditvi v Trstu z jasnimi glasovi pozdravili prihod pomladi (foto Kroma)

V nedeljo, 20. marca, se je pred prepolno dvorano in galerijo gledalščica Miela Reina odvijala tradicionalna revija otroških in mladinskih zborov **Pesem mladih**. To mladinsko zborovsko revijo prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov vsako leto v drugi polovici marca od leta 1971. Zveza se zaveda pomena, ki ga ima taka prireditev za gojitev pevstva in zborovstva med nami in konec koncev za vso slovensko kulturo, kar je posebno važno na narodnostno izpostavljenem teritoriju, kakršen je naš. O vrednosti glasbe in posebej petja kot o temeljnem kamnu pri gradnji človeške osebnosti v vsej njeni razsežnosti, človeški, pa tudi družbeni in narodnostni, se je in se bo še veliko govorilo in pisalo. Nekaj misli o pomenu glasbe vsebuje uvod v letošnji program **Pesem mladih**. Nedeljska mladinska revija je imela nekaj značilnosti, ki jih velja poudariti: skrbno izbran program, pozoren na glasbo a tudi na besedilo programiranih skladb, veliko mladih in novih pevovodkinj in pianistk, ki so spremljale izvajanje posameznih zborov, zopetno sodelovanje šolskih zborov.

Letos so bile prisotne štiri šole: srednja šola Fr. Levstika s Proseka, osnovna šola P. Tomažiča iz Trebča ter osnovni šoli Bazoviških junakov v Rojanu in Fr. S. Finžgarja v Barkovljah. Prireditev je potekala urejeno, sproščeno, do konca je bila zanimiva, z vedno novimi obrazi, nošami, vednjenji, da sta dve uri kar prehitro minili.

Prisotni glasbeni strokovnjaki so bili mnenja, da je bila prireditev, na kateri je nastopilo okoli 350 otrok in mladincev, na hvalvredni umetniški ravni. Pred nastopom zborov je o pomenu mladinskega petja in o vlogi Zveze na tem področju spregovorila odbornica za kulturo in podžupanja v občini Devin-Nabrežina prof. Vera Tuta Ban. Nato so se predstavili zbori in njihovi vodje: OPZ »Zvonček« z Repentabra (vodi Tone Benedetič,

spremlja Loredana Guštin), OPZ »Vesela Pomlad« z Opčin (Franc Pohajač — Martina Feri), OPZ Srečka Kosovela iz Sežane (Bojana Kralj — Lidija Pavlica), OPZ »A.M. Slomšek« iz Bazovice (Tamara Ražem — Alenija Zobec), OPZ »F. Venturini« od Domja (Suzana Žerjal — Tamara Ražem), solo je pela Ylenia Zobec, ki se je proslavila z nastopom na vsedravnem tekmovanju »Zecchino d'oro«, MIPZ »Štandrež« (Kristina Marussi — Martina Nanut), OPZ »Kresnice« od Sv. Ivana v Trstu (s. Karmen Koren — pianistka Tatjana Jercog, violinistka

Elisa Pertusi), MIPZ »Vesela Pomlad« (Franc Pohajač), OPZ OŠ P. Tomažiča iz Trebča (Giorgina Pisani — Eva Ciuk), OPZ osnovnih šol v Rojanu in v Barkovljah (Erika Šajmer — Giorgina Pisani), MIPZ šole Fr. Levstika s Proseka (Edith Kocjan), OPZ »Ladjica« iz Devina (Olga Tavčar — Barbara Corbatto) ter MIPZ »Vesela pomlad« (Franc Pohajač).

* * *

Podelili nagrade »Frane Tončič«

V Narodni in študijski knjižnici so v torek, 22. t.m., podelili nagrade »Frane Tončič« trem slovenskim diplomirancem. Priznanja podeljuje Slovenski visokošolski sklad »Sergij Tončič«, katerega predsednik je Boris Kuret.

Prvo nagrado je dobila Kristina Hmeljak iz Trsta za diplomsko nalogo o razlikah med ustrojem slovenskega in italijanskega glagola, drugo Marjeta Kranner iz Gorice, ki si je za temo izbrala obravnavo dnevnika Ivana Janeza Nepomuka Hrasta in življenje v goriškem bogoslovnem semenišču, tretjo pa Sandi Volk iz Trsta. V svoji nalogi je mladi raziskovalec vzel v pretres razmerja med socialističnim gibanjem in slovenskimi narodnjaki proti koncu 19. stoletja. Utemeljitev nagrad je številnim prisotnim podal predsednik ocenjevalne komisije Pavle Merku. Že tradicionalni nagradi »Frane Tončič« sta se letos s sredstvi za drugo in tretjo nagrado pridružila tudi slovenski konzulat v Trstu in Tržaška Kreditna banka.

Slovo od Eveline Pahor

V četrtek, 17. marca, je v 77. letu starosti, v bolnišnici v Šempetru pri Novi Gorici umrla znana in zaslužna tržaška učiteljica in kulturna delavka Evelina Pahor. Kdor je poznal to dinamično in vsestransko angažirano gospo, ve, kako se je razdaljala še zlasti za svoje učence, a tudi v okviru Slovenske Vincencijete konference in ekumenskega gibanja. Njeni učenci so večkrat odnesli laskava priznanja na vsedravnih in tudi mednarodnih likovnih natečajih. Službovala je na Proseku, v raznih vaseh v Bregu in veliko let pri Briščkih. Vse od leta 1945 do upokojitve pa je tudi sodelovala pri radijskih šolskih oddajah in še zlasti skrbela za rubriko »Rišite z nami«.

V razredu ni posredovala le vestelja do risanja, ampak tudi do pisanja,

nja, saj je skrbela, da so učenci sodelovali s svojimi dopisi in prispevki v Pastirčku, pri katerem je tudi sama redno in zelo zavzeto sodelovala s pisanjem samostojnih člankov in urejanjem rubrik na različno tematiko. Ohranili pa jo bomo v spominu tudi kot kleno in zvedno Slovenko, ki je tudi v tem smislu vzgajala mladino.

Rajna Evelina Pahor se je rodila 11. septembra 1916 v Trstu in je mlajša sestra pisatelja Borisa Pahorja. Osnovno šolo je obiskovala v Rojanu, nato Ciril-Metodovo šolo pri Sv. Jakobu in to še v časih, ko je lahko doživela še nekaj pouka v slovensščini. Obiskovala je nato Gospodinjsko šolo v Ljubljani. Pod fašizmom je bila sploh aktivna v raznih mladinskih skupinah, med vojno pa je učila kot partizanska učiteljica v raznih vaseh na Primorskem.

V zadnjih časih je vneto sodelovala pri zbiranju pomoči za bosanske begunce. Angažirala pa se je tudi v ekumenskem gibanju in skrbela še zlasti za poročanje o raznih dejavnostih Apostolstva svetega Cirila in Metoda. Bila je ženska številnih zanimanj in globokega kulturnega in narodnega čutenja. Kot tako jo bomo tudi ohranili v živem spominu.

Bratu Borisu Pahorju in ostalim sorodnikom izrekamo globoko občutno sožalje.

Odprtje je bilo prejšnji teden v dvorani HPO Tristoletna zgodovina openske župnije na razstavi

Na Opčinah je 23. maja 1654 tedanji župnik Jožef Cisterna prvič vpisal v župnijsko matično knjigo smrt nekega vaščana. To je bil v zgodovini tega kraja prvi vpis. Od tedaj do danes se je napolnilo 25 knjig, v katerih so zabeležena rojstva, poroke in smrti v zadnjih treh stoletjih na Opčinah. Od tistega prvega vpisa mineva letos natanko 340 let in župnijski pastoralni svet Sv. Jerneja z Opčin je sklenil, da pripravi razstavo starih dokumentov in knjig iz bogatega cerkvenega arhiva. Odprtje razstave je bilo v petek, 18. marca, v dvorani openske Hranilnice in posojilnice.

Prireditelji so pripravili za to priložnost tudi bogat kulturni spored, ki sta ga povezovala Tomaž Susič in Sara Perin, govorili pa so sedanji openski župnik Zvone Štrubelj, eden od glavnih pobudnikov za to razstavo Drago

Štoka in Marko Štoka. Med uglednimi gosti, ki so spregovorili na otvoritvi, pa je treba omeniti tržaškega škofa msgr. Lorenza Bellomija, župana Riccarda Illyja in slovenskega podkonzula Tomaža Pavšiča. Vsi so poudarili, da je tudi ta razstava pomemben prispevek k sožitju in boljšemu razumevanju med tu živječima narodoma. Župan je med drugim izrekel pohvalo škofu, ki se je številnim ostrim kritikam navkljub vedno prizadeval za doseg tega cilja. Spored sta z glasbo sklenila flavtistka Martina Ozbič in kitarist Marko Feri.

Razstava, na kateri si lahko ogledamo rokopise in knjige iz bogatega arhiva openske župnije ter zemljevide in še razne druge dokumente, bo odprta do 27. marca od 10. do 12. ure ter od 17. do 19. ure vsak dan, razen sobote in nedelje popoldne.

Ricmanjski cerkveni zaklad na ogled v Baragovem domu

novesje med duhovnimi in tvornimi dobrinami.

Razstava v ricmanjskem Baragovem domu, je, prav tako kot že lanska, na kateri so bili na ogled stari mašni plašči iz časa Marije Terezije, pripravljena zelo skrbno in z okusom. Sestavila sta jo izvedenca Goriškega muzeja iz Nove Gorice Borut Koloini in Andrej Malnič, pokroviteljstvo pa je nudil Svet slovenskih organizacij. Na ogled je šest posrebljenih svečnikov, trije križi za drogeve, nosilnice slovesnih cerkvenih zastav, kadilnica, ladjica za kadilo ter bakrena votivna svetilka. Predmete so po vsej verjetnosti izdelali domači mojstri pod vplivom beneške in deloma avstrijske šole v obdobju od konca 17. do začetka 19. stoletja. Vsi eksponati so zelo dobro ohranjeni.

Borut Koloini iz Goriškega muzeja je opozoril na posebnost te razstave: dva lesena kipa, stara okrog 250 let, ki sta sicer v zelo slabem stanju, saj je les že razjeden in preperel. Kipa predstavljata dva svetnika — zaradi pomanjkanja bibliografskih podatkov ni znano, za katera gre, domnevajo pa, da je eden morda sv. Jernej — izdelana pa sta bila konec 18. stoletja v domačih delavnicah. Strokovnjaki novogoriškega muzeja so kipa za to razstavo vsaj toliko preparirali, da bosta lahko še nekaj časa počakala, da ju izvedenci restavrirajo.

V Ricmanjih je poleg srebrnih dragocenosti na ogled še del cerkvenega arhiva, predvsem pergamenti uradnih aktov ob posvetitvi oltarjev stare cerkve sv. Jurija ter bogoslužne, obredne, katehetske in pastoralne knjige duhovnikov, ki so službovali v Ricmanjih v preteklih treh stoletjih. Razstava bo odprta do Velike noči vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 17. ure.

Bogat kulturni spored ob prazniku sv. Jožefa Knjiga B. Kureta je spomenik Ricmanjem in društvu »Slavec«

V petek, 18. marca, se je pričel »Ricmanjski teden« v organizaciji Slovenskega kulturnega društva »Slavec«, dolinske občine in tržaške Zveze slovenskih kulturnih društev, ki je bil tokrat še posebno slavnosten, saj poteka natančno 100-letnica ustanovitve domačega društva. O bogati zgodovini in kulturnem delovanju na tem območju priča tudi knjiga, ki jo je napisal Boris Kuret, eden najvestnejših in najtemeljitejših raziskovalcev naše preteklosti. Delo ima naslov »Ricmanje in Log«, posvečeno pa je Saši Oti, članu časnikarske ekipe RAI, ki je izgubil življenje v Mostarju. Ota, tudi sam izredno aktiven na kulturnem področju v domačih krajih, je prav pred odhodom na svojo poslednjo službeno pot izročil Kuretu nekaj fotografij za knjigo.

Delo so predstavili v prireditveni dvorani Babne hiše v Ricmanjih. Še pred tem pa je bilo v razstavnici galeriji, ki je v istem poslopju, odprta razstava z naslovom »Ustanavljanje pevskih in

kovalca, dobro poznavanje časa in prostora ter temeljitost pri izbiri dokumentov. Dalje je povedal nekaj najzanimivejših podatkov iz knjige ter opozoril na dejstvo, kako pomembno vlogo je nekoč igral Breg. Bil je nekakšen branik slovenstva in slovanstva na pragu iredentističnega Trsta. Narodna zavest se je na tem področju v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja izredno okrepila in so začele kot gobe po dežju nastajati številna pevstva in bralna društva. Ricmanjski pevski zbor je bil v tistem času eden najboljših daleč naokoli. Drugi del knjige, je še povedal Žitko, pa obravnava gospodarsko življenje v Ricmanjih v tistem obdobju.

Knjiga Borisa Kureta »Ricmanje in Log« obsega 300 strani dragocenih podatkov, imen, krajev, letnic, fotografij in dokumentov in nudi torej avtentično podobo življenja v preteklosti. Delo je pravi spomenik Ricmanjem in njegovemu društvu »Slavec«, ki praznuje letos 100-letnico ustanovitve,

Posnetek s predavitve zadnje knjige Borisa Kureta. Na sliki so (z leve): Boris Pangerc, Milan Pertot, Salvator Žitko, avtor in Mitja Zonta (foto D. Križmančič)

bralnih društev v Bregu in bližnji okolici Trsta. Uvodno besedo je podal Milan Pahor, ravnatelj oddelka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ustanove, ki je pripravila razstavo.

Na predavitvi knjige so poleg samega Borisa Kureta sodelovali še: Salvator Žitko, ravnatelj pokrajinskega muzeja v Kopru, Mitja Zonta, ki je narisal naslovno stran knjige, Milan Pahor, avtor spremne besede ter Boris Pangerc, ki je delo lektoriral. Žitko je številno občinstvo v dvorani opozoril predvsem na prednosti in odlike dela — prizadevnost razis-

je na predavitvi dodal Boris Pangerc. Avtor knjige pa je v svojem posegu med drugim dejal, da bi želel v bodoče obravnavati še zgodovino Boljunca in Doline. »Ricmanje in Log« je Kuretova druga knjiga iz zbirke »Breg skozi čas«. Prva je izšla leta 1990 z naslovom »Boršt« ob 90-letnici tamkajšnjega Prosvetnega društva »Slovenec«.

»Ricmanjski teden«, posvečen prazniku vašega zavetnika, se je nadaljeval do nedelje, 20. marca. Zvrstili so se glasbeni nastopi, otroška in odrasla dramska skupina društva »Slavec« pa sta za to priložnost pripravili dve igrici.

Delegacija Ssk na obisku pri miljskem županu

V teh dneh se je mudila na obisku pri miljskem županu Sergiu Milu delegacija Ssk, ki so jo sestavljali občinski svetovalec Marko Šavron, sekcijski tajnik Danilo Šavron in strankin pokrajinski tajnik Martin Breclj.

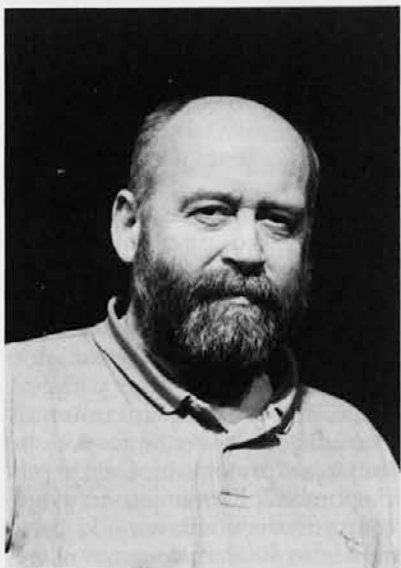
Udeleženci sestanka so pregledali najpomembnejše probleme, s katerimi se ta čas sooča miljska občinska uprava. Govor je bil o raznih občinskih službah, o metanizaciji ter o drugih javnih delih, o potrebi po reviziji občinskega regulacijskega načrta itd. Župan Milo je soglašal s predlogom Ssk, da bi deželna uprava čimprej priredila že večkrat načrtovano konferenco o tržaškem teritoriju, na kateri bi posamezne občinske uprave ter tržaška pokrajinska in deželna uprava skupno uskladile svoje strateške usmeritve na urbanističnem področju, in to tudi spričo dejstva, da se prav vse ta čas spopadajo s potrebo po reviziji svojih regulacijskih oziroma teritorialnih načrtov.

Na srečanju je bila posebna pozornost namenjena problemom slovenske narodnostne skupnosti in sploh sožitja v miljski občini. Govor je bil o pomanjkljivosti Paladinovega zakonskega osnutka za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Poudarjena je bila potreba, da bi slovenska prisotnost ustrezneje prišla do javnega izraza v miljski občini, začeni s občinskim statutom, omenjena pa je bila tudi prostorska stiska, s katero se že dalj časa spopada Društvo Slovencev miljske občine. Glede zadnjega vprašanja je bilo dogovorjeno, da bi ga po možnosti poglobili na srečanju z vodstvom samega društva. Župan Milo je vsekakor pokazal odprtost za reševanje naštetih problemov, kar bi brez dvoma pomembno pripomoglo k premagovanju trenutka utrujenosti, ki ga ta čas preživlja slovenski živelj, zlasti v miljski občini.

Pogovor z Zvonetom Šedlbauerjem, ki režira za SSG znano Molièrovo komedijo

»Zdravnik po sili« med berači

Slovensko stalno gledališče bo »z vedrino« zaključilo letošnjo sezono. Z vedrino zato, ker je za zadnjo premiero izbralo delo znanega francoskega komediografa Molièra z naslovom »Zdravnik po sili«. Delo bo režiral Zvone Šedlbauer, umetniški vodja Mestnega gledališča iz Ljubljane in profesor režije na Igralski akademiji. V Trstu je bil že nekajkrat gost in, kot sam pravi, se vedno rad vrača sem, skrbi pa ga usoda SSG, ki so ga finančne težave močno prizadele. Tudi o samem Molièrovem delu, ki si ga bomo ogledali na odru Kulturnega doma, kasneje pa bodo naši igralci s to komedijo nastopali tudi po okoliških vaseh, na tej in oni strani meje, je režiser povedal nekaj zanimivih podatkov, prav tako pa tudi o ozadju, »zgodovini« ter o svoji neobičajni postavitvi tega odrskega dela.

Ali se vam zdi naloga, ki vam jo je ponudilo slovensko gledališče iz Trsta, zanimiva in kakšen je Vaš režijski pristop do te komedije?

Naloga, naj režiram igro. »Zdravnik po sili« Jeana Baptista Molièra se mi je zdela zelo zanimiva, posebno še zato, ker je bil ta tekst že mnogokrat izveden na različne načine. Pred nas se je torej postavil izziv, kako to komedijo drugače uprizoriti. Osebnost sem se takoj odrekel možnosti, da bi bila predstava uprizorjena na stilno-historičen način, se pravi z Molièrovimi kostumi in baročnimi lasuljami. Dogajanje sem postavil v svet zavržene subkulture, med klošarje, torej v urbano okolje, ki se razvija na robu neke bogate družbe. Umetniškega vodjo SSG Miroslava Košuto sem zaprosil, naj mi za to predstavo napiše nekaj songov, uglasbil pa jih je Gojmir Lešnjak, v tej komediji nosilec glavne vloge.

Kako danes gledalci sprejemajo Molièrovo komedije? Jih ta avtor še zabava?

Molière je klasičen avtor, komediograf genialnih avtorskih dimenzij, ki ima v sebi toliko aktualnih idej in zapažanj o človeški naravi in njihovi moralni, da gledalca zabava še danes prav tako kot nekoč. Gre za avtorja nastajajočega meščanskega razreda, zato je seveda najbolj primeren, kadar želimo osmešiti prav ta razred in njegove lastnosti.

Ta slavni francoski avtor je napisal veliko del z nadvse številno zasedbo. Koliko igralcev nastopa v »Zdravniku po sili«?

Molière je bil predvsem velik gledališki pragmatik. Kadar je imel na razpola-

go veliko denarja — kot na primer za igre, ki jih je uprizarjal v Parizu — je pisal tekste za velike zasedbe, v večini njegovih komedij pa nastopa povprečno od 7 do 9 oseb. Tako je tudi z »Zdravnikom po sili«, kjer imamo zasedenih 7 igralcev. S to in podobnimi igrami je avtor gostoval po francoskem podeželju skupaj z Madleine Bejart, ki je bila njegova življenjska družica in tudi gledališka učiteljica. Prav ona ga je učila tega, kar je sama vedela s področja »comédie dell'arte«. Sicer pa je tudi sam Molière te stvari poznal že prej. Že kot otrok je večkrat hodil na srednjeveške in renesančne prireditve na trgih, sejmarske gledališke predstave. Elemente »comédie dell'arte« je torej že poznal, tehnike pa ga je naučila Bejartova. Mnogo se je Molière naučil tudi od italijanskih komediantov, ki so prihajali na gostovanja v Francijo. Vse elemente te gledališke in dramaturške veščine najdemo tudi v »Zdravniku po sili« in v glavnem liku Sganarelju.

Bi povedali nekaj besed o vsebini tega dela?

Vsebina je precej preprosta. Najprej pride od spora med Sganarelom in njegovo ženo, ki se razvije v pretep — to je tipičen sejmarski gledališki trik — potem pa prideta na oder dva služabnika, ki povesta, da ju je gospodar poslal po zdravnika. Gospodarjeva hči je namreč nenadoma postala nema, ko je izvedela, da jo hoče oče poročiti s starcem. V tem času pozno renesančne ali zgodno baročne komedije, ki jo Molière tako imenitno zastopa, so elementi, ki so se v tistem času v družbi zelo močno pojavljali. Ljudje so poročali svoje hčere s starci, da bi obdržali ali pa prišli do imetja. Ta znani francoski avtor se s tem ukvarja skoraj v vseh svojih igrah. V tej, ki jo pripravlja SSG, nastopa med drugimi šarlatanski zdravnik, ki je tudi stalni gost v Molièrovih igrah.

Kdaj ste zadnjič režirali v Trstu in kako se tu počutite?

Zadnjič sem bil v Trstu pred nekaj leti. V sezoni 89/90 sem režiral Schillerjevo igro »Spletke in ljubezen«. Reči moram, da se tu počutim zelo dobro, čeprav vedno bolj z grozo opažam, da se ansambel manjša, zato sem v skrbeh za usodo tega gledališča. Zavedam se, da so finančne težave hude, vendar menim, da bo treba to odpraviti, saj bi moral slovenski teater postati trdnjava slovenstva v Trstu.

Pogovarjala se je Helena Jovanović

Avtor je književnik Taras Kermauner

V Ljubljani je izšel tretji del »Poezije slovenskega zahoda«

Pri ljubljanski založbi Lumi je pred nedavnim izšel tretji del antologije »Poezije slovenskega zahoda«, v katerem je zbranih dvajset esejev književnika Tarasa Kermaunera o petindvajsetih slovenskih pesnikih na tem našem območju, ki ga ločuje meja.

Niz esejev — skupaj jih je okrog 60 — je Kermauner napisal leta 1985 za slovenski oddelek tržaške radijske postaje. Prva dva dela sta izšla pri Založbi Obzorja (l. 1990 in 1991), tretjega pa so odklonili in ga je šele sedaj izdala druga založba. Tudi tretja knjiga »Poezije slovenskega zahoda« je, kot ostala dva, sestavljena iz dveh delov, v dodatku pa je izčrpno obravnavana verska poezija Srečka Kosovega.

Kermauner analizira najbolj pomembna dela naslednjih pesnikov, ki so ustvarjali na tej in slovenski strani meje v različnih obdobjih in ki so bili ali po rojstvu iz teh krajev ali pa drugače, po naključju ali usodi, s tem zemljepisnim predelom povezani: Valentin Stanič, Jožef Zizenčeli, Primož Lavrenčič, oče Romuald, Jurij Japelj, A. J. Lavrin, Franc Bilc, Ivana Lepušič, Frančišek Svetličič, Anton Žakelj Ledinski, Simon Gregorčič, Josip Pagliaruzzi Krilan, Dragotin Kette, Ignacij Knobl in Jovan Vesel Koseski (v prvem delu) ter Vojeslav Molè, Rado Bordon, Igor Torkar, Matej Bor, Bogomil Fatur, Ivan Rob, France Magajna, Valentin Birtig, Rinaldo Luscak in Srečko Kosovel.

Nedvomno je avtor opravil pomembno delo, koristno tako za tiste, ki se le ljubiteljsko ukvarjajo s književnostjo, kot tudi za vzgojitelje, učitelje, profesorje in same dijake. Gre namreč za imena, ki bi jih morali vsi najbolj poznati, v resnici pa so mnogim neznana. Knjigo je torej mogoče uporabiti tudi kot dopolnilo k šolskim učbenikom.

Res je sicer, da je tretji del »Poezije slovenskega zahoda« nekoliko pomanjkljiv. V prvih dveh knjigah je bil esej o vsakem avtorju opremljen z glavnimi podatki o njegovem življenju in delu, ki jih je prispeval prof. Martin Jevnikar. V najnovejši knjigi pa ti bio-bibliografski podatki manjkajo. Sam avtor je to dejstvo opravičil v spremni besedi. Povedal je, da je bila izdaja knjige do zadnjega trenutka negotova. Kermauner je vsekar izrazil upanje, da bo popolnejše podatke posredoval v naslednji knjigi »Poezije slovenskega zahoda«, če bo seveda izšla. »Vprašanje nadaljevanja

PSZ puščam odprto«, je zapisal. »Gotovo pa je, da bi me ustrezna zunanja ponudba ponovno zainteresirala v to, da bi delo opravil do konca, čeprav je že takšno, kot je, dovolj nazorna podoba slovenskega pesništva z zahodne meje, ki je predstavnik slovenske poezije — zgodovine in narave — kot take.«

Omembe vredno je tudi zadnje, najobsežnejše poglavje, posvečeno analizi religiozne poezije Srečka Kosovega, ki ga je prav v zadnjem času začela spoznavati in ceniti tudi italijanska javnost predvsem po zaslugi knjige Borisa Pahorja. V svojem esejju je Kermauner vzel poezije iz 2. knjige Kosovelovega Zbranega dela in Integralov.

H Kermaunerjevemu delu, ki je nedvomno zanimivo in tudi dragoceno.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Molière

ZDRAVNIK PO SILI

Režija Zvone Šedlbauer

PREMIERA

V petek, 25. t.m., ob 20.30
ABONMA RED A

PONOVITVI

V soboto, 26. t.m., ob 20.30
ABONMA RED B

v nedeljo, 27. t.m., ob 16.00
ABONMA RED C

no, saj odkriva nekatere zanimive in doslej neobravnavane aspekte pesniškega ustvarjanja na tem območju ob meji, pa je treba ob koncu vendarle opozoriti na neprimernost nekaterih odstavkov spremne besede, ki jo je napisal sam avtor. V razlagi, zakaj je moral tretji del »Poezije slovenskega zahoda« iziti pri drugi založbi in ob pritoževanju zaradi nenakazanih sredstev za izid, se Kermauner direktno, zelo osebno in jezno obregne ob slovensko kulturno politiko izpred nekaj let. Takšno pisanje bi bilo morda primerno za kako časopisno polemiko, nikakor pa ne sodi v knjigo, kakršna je ta. Kaj si bo mislil bralec, ki bo čez deset, dvajset, ali več let prebral spremno besedo tretjega dela »Poezije slovenskega zahoda«? Pravi zapis na koncu namreč nekoliko pokvari dober vtis, ki si ga ustvarimo ob branju knjige.

(hlj)

Zveza cerkvenih pevskih zborov vabi na revijo

Primorska poje

ki bo v soboto, 26. marca, ob 20.30
v Kulturnem domu na Proseku.

Goriško pokrajinsko tajništvo Ssk posvetilo prvo sejo volitvam

Na prvi seji je novoizvoljeno pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti Gorica, ki jo je vodil novi tajnik Aleš Figelj, osrednjo pozornost namenilo bližnjim volitvam. Ugotovilo je, piše v tiskovnem poročilu stranke, da bo Slovenska skupnost Gorica kljub

in protislovenskim silam. Slovenska skupnost iz Gorice bo zato organizirala s prof. Darkom Bratino javen pogovor v petek, 25. t.m., v Sovodnjah. Istočasno je bilo mogoče v predvolilnem času ugotoviti, da je v goriškem poslanskem okrožju najprimernejši kandidat dr. Enzo Bevilacqua, zato Slovenska skupnost Gorica priporoča tudi omenjenega kandidata svojim volilcem.

Podpora obema kandidatoma tudi kaže, nadaljuje poročilo Ssk, da se Slovenska skupnost Gorica že dalj časa pripravlja na junijske občinske volitve v Gorici, ko bo treba strniti vse tiste demokratične in manjšini naklonjene sile, ki lahko zajeziro nerazumljive izraze nestrpnosti, kot se je nedavno zgodilo na goriški pokrajini v imenu Severne lige. Na vsak način velja volilce opozoriti, da je treba v spremenjenem volilnem sistemu, predvsem pa v krivični odsotnosti zagotovljenega zastopstva slovenske manjšine v izvoljenih organih, razmišljati širše in na nov način.

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti Gorica prireja srečanje s kandidatom za senat **Darkom Bratino** v gostilni »Pri Mirotu« v Sovodnjah.

Srečanje bo v petek, 25. marca, ob 20.30

nezadovoljivim predvolilnim dogovarjanjem, ki v izbiri slovenskih kandidatov niso potekali v vzdušju primerne manjšinskega sporazumevanja, pozvala svoje volilce, naj v goriškem senatnem okrožju podprejo prof. Darka Bratino. To v prvi vrsti zaradi aktivne strankine vloge, ki se želi na vsak način upreti nacionalističnim, skrajno konservativnim

Sv. Jožef v Sesljanu

Ko sem se kot otrok preselil iz Nabrežine v Sesljan, takrat še majhno vas z morda nekaj več kot sto prebivalci, me je najbolj presenetilo praznovanje vaškega zavetnika sv. Jožefa, in sicer zlasti zato, ker tedaj v Nabrežini nismo bili tega vajeni. Ubogi sv. Rok namreč ni imel ne oltarja in niti mesta v sami cerkvi, ki mu je posvečena; postavili so ga na cerkveno pročelje. Poleg tega pa je praznik nabrežinskega zavetnika takoj za Velikim šmarnom, največjim poletnim praznikom, tako cerkvenim kot posvetnim, ki zasenči ostale bližnje praznike. Seslanski zavetnik pa je imel takrat celo zapovedan praznik! Cerkev je takrat, ob bližajoči se pomladi, bila vedno nabito polna, več duhovnikov je maševalo, moške pa so v glavnem modrovali pred cerkvijo in čestitali takrat še številnim Jožetom.

Sesljan se je širil, popolnoma je izgubil vaški videz, postal je velika spalnica bližnjega mesta; prebivalci se med seboj sploh ne poznajo, vsekar se običajno ne pozdravljajo, kaj šele, da bi si zaupali svoje težave ali se vsaj prijateljsko pogovorili. Slovenci, domačini, so postali neznatna manjšina, tudi pomanjkanje duhovnikov je imelo svoje posledice in so že tako mlačni verniki imeli lahko opravičilo za opuščanje slovenske maše,

ki je postajala vedno redkejša, zadnje čase le enkrat mesečno. Pred kratkim nam je škof, sam Bog ga vedi od kod, preskrbel kaplana, patra Janka, ki redno mašuje vsako nedeljo in s polno mero dobre volje ter predvsem vztrajnosti vabi domačine k nedeljski maši in se veseli vsakega novega obiskovalca. Vse pa je presenetil na dan sv. Jožefa, ko so somaševali kar trije duhovniki z dr. Markužo na čelu in je pel združeni zbor iz Devina. Cerkev je bila po dolgem času spet polna in smo vsi odnesli na svoje domove prijetne občutke.

Še eno presenečenje nas je čakalo naslednji dan, ko je na nedeljo bila cerkev ponovno polna in tokrat po zaslugi skavtov. Ti so poskrbeli za prijetno glasbeno spremljavo, ki je obredu dala pečat veselja in iskrene mladostne pobožnosti. Takih pobud si še želimo in upajmo, da bodo tudi ostali znali ceniti trud našega novega kaplana, patra Janka, ki skuša s tako vnmemo in optimizmom pritegniti domačine k starim navadam in, zakaj ne, k resničnemu pristopu do cerkvenih obredov in zakramentov. Naj ob koncu izrečemo še zahvalo pevovodji Ivi Kralju in prof. Veri Tuta Ban, voditeljici skavtov, ki so tako s pesmijo kot z molitvijo in iskrenimi priprošnjami dali sv. maši neizbrisni pečat.

Antek Terčon

Knjiga s slikami in karikaturami za boljše poznavanje podjetnikov

Poslovna pogajanja v teoriji in praksi

V Sloveniji je konec lanskega leta izšla pri založbi Gospodarskega vestnika praktična knjiga z naslovom **Poslovna knjiga**. Knjiga obsega 137 strani in so jo napisali Peter Markič, Marija Strniša in Rudi Tavčar.

Zlasti za mlajše podjetnike in mlajše komercialiste bo ta knjiga izredno koristna. Seznanili se bodo s problematiko pogajanj in razliko med pogajanjem in prodajanjem. Pri tem veljajo določena načela, ki jih moramo upoštevati v poslovnem svetu, če želimo biti uspešni. Tudi pri pogajanjih veljajo pravila korektnosti, poslovnega bontona in podobno.

V vsakem primeru so potrebne pravice na pogajanja. Vedeti moramo, kaj želimo doseči, kakšni so zastavljeni cilji in tehnična izpeljava pogajanj. Nekateri poslovneži imajo navado, da trmasto vztrajajo pri svojih željah in ciljih. Če jih ne dosežejo, napravijo vtis, kot da želijo oditi iz prostora, kjer so pogajanja. V praksi sem take poslovneže pustil, da so odšli iz sobe, vendar so si premislili, predno so zaprli vrata z zunanje strani. Zlasti so težavna pogajanja z italijanskimi poslovneži. Nekateri bi želeli kupiti izdelke ceneje, kot stanejo surovine in energija za njihovo proizvodnjo. So pa tudi pri njih častne izjeme.

Avtorji so v tej knjigi na izredno praktičen in pregleden način prikazali pogajanja v procesu menjave. V ta namen so številna poglavja opremili s praktičnimi in razumljivimi slikami, karikaturami. Zanimiva je tudi govorica pogleda, ki je lahko izraz dolgočasje, prestrašenosti, utrujenosti, napačnosti, ošabnosti in podobnega.

Komunikacija pri pogajanjih je posebnega pomena. Pri tem mislimo na besedno sporazumevanje (razumljivost, ustrezni prevodi, žargon, način komuniciranja, poslušanje) kakor tudi na govorico glasu. Pri tem je glas rezultat naravnih danosti in hkrati izraz človekovega razpoloženja. Za zgled so nam lahko radijski in TV napovedovalci, ki obvladajo govorico glasu (barva, napetost, dihanje, hitrost, premor, glasnost in temperament).

Tudi nebesedno sporazumevanje ima svoje značilnosti. Lahko en sam gib pove več, kot sto besed. Tudi v tem

primeru bi omenil italijanske poslovneže, ki z določenimi gestami izražajo razpoloženje, skepso, zaupanje in podobno. Seveda pa jih je potrebno za konkretne probleme vprašati, naj bodo jasni z odgovori, da ne bi napačno tolmačili njihovih kretanj. Pomembno je, da po razgovorih napišemo in podpisemo krajše zapisnike, zlasti če so poslovneži dvomljive narave in na slabem glasu.

V zaključnem delu obravnavane knjige so prikazani kot pogajalci tudi: Stalin, Hitler, Milošević in Tudijsman. Vsekakor si velja ogledati to knjigo in njene navedbe primerjati vsakdanjo prakso.

dr. Gabrijel Devetak

Umrli dr. Igor Franko

Prejšnji teden je v častitljivi starosti 94 let umrl v Gorici znani zobozdravnik dr. Igor Franko. Zdravniški poklic je opravljal štiri desetletja, deloval pa je tudi na javnem in političnem področju.

Dr. Franko se je rodil v Solkanu 23. septembra leta 1900, maturo je opravil v Ljubljani, medicino pa je študiral v Zagrebu in nato na Dunaju. Življenjska pot ga je nato vodila v Gorico, potem v Ilirsko Bistrico, kjer je odprl zasebno ambulanto, a tudi tam ni mogel dalj časa obstati, ker je zavrnil ponudbo, da se vpiše v fašistično stranko. Ponovno je odšel na Dunaj na študij zobozdravstva po daljših in krajših vmesnih postankih v raznih krajih. Na začetku druge svetovne vojne je bil tudi zaprt in konfiniran.

Pokojnik se je po končani vojni vrnil v Gorico. Poleg svojega dela je bil izredno aktiven in navdušen planinec — sodeloval je tudi pri goriškem Planinskem društvu — in trden Slovenec. Večkrat je nastopil kot kandidat na listah Slovenske skupnosti predvsem na goriških občinskih volitvah in je za svoje delovanje prejel tudi odličje stranke.

Prizadetim svojem izreka globoko občuteno sožalje tudi naš list.

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubega očeta

dr. Igorja Franka

se iz srca zahvaljujemo častitim gg. duhovnikom: dr. Močniku, župniku Žbogarju in solkanskemu župniku Paljku za tolažbe poln pogrebni obred.

Lepo se zahvaljujemo tudi sorodnikom, prijateljem in vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin dragega pokojnika.

Družina

Gorica, 24.3.1994

Na pobudo VZPI z Opčin, od Banov in s Ferlugov

Spominska plošča za Rozalijo Gulič po 50. letih od nasilne smrti

Po 50-letih od nasilne smrti Rozalije Gulič, ki so jo nemški okupatorji na Opčinah obesili na drevo ob cesti v opozorilo vsem svojim nasprotnikom in nanjo pripeli napis »Jaz sem bandit«, so v spomin na to pogumno partizansko kurirko odkrili spominsko ploščo v Narodni ulici. Rozalija Gulič je bila mati šestih otrok. Doma je bila iz Vrhovelj. Pri 60. letih — toliko je bila namreč stara, ko so jo umorili — je bila partizanska aktivistka in kurirka. Njeno truplo je dva dni viselo na drevesu, preden so ga domačini smeli sneti. Slovesnost je priredila krajevna sekcija Vsedržavne zveze partizanov Italije VZPI-ANPI z Opčin, od Banov in s Ferlugov. Ploščo je blagoslovil openski župnik Zvone Štrubelj, moški zbor Tabor je zapel nekaj pesmi, recital pa je igralec Drago Gorup.

V Narodni ulici na Opčinah so se slovesnosti ob odkritju plošče udeležili številni vaščani (foto D. Križmančič)

In memoriam

Dne 1. marca je umrla v Trstu naša predraga teta Zala Besednjak, rojena Vuk, iz Mirna pri Gorici. Poklanjam ji teh par vrstic:

Ššššt... tiho...
vse je minilo,
sama ležiš v trogi...
globoko odmevajo zvonovi
tam v domači dolini.
Včeraj si bila mlada
včeraj veselo pela
včeraj hudo jokala za brata...
včeraj... včeraj... včeraj,
odšla je mladost
prišla je huda starost...
za nas pa vendar si bila
naša dobra teta Zala.
Jutri,
jutri boš zopet med nami
ker lep spomin
prav dolgo traja...

Claudio »Dejan« Perco
Rim, 18.3.1994

V Društvu slovenskih izobražencev sta bila v ponedeljek, 21. marca, gosti Lidija Rupel in Stanko Flego, avtorja knjige »Prazgodovinarska gradišča tržaške pokrajine«, ki je konec lanskega leta izšla v slovenščini in italijanščini. Doslej je delo naletelo na veliko zanimanje tako pri nas kot tudi v Sloveniji. V DSI sta avtorja z diapozitivi pokazala poslušalcem nekaj najznačilnejših gradišč, med drugim Gradec pri Slivnem, Sv. Lenart nad Samatorco, Gradec pri Repniču, Tabor itd., ki so danes tudi priljubljene izletniške točke.

Mladinska predstavnik Ssk na srečanju v Barceloni

V Barceloni je 19. in 20. marca potekal 13. kongres mladinske politične organizacije katalonske manjšine JERC (Mladina republikanske leveice Katalonije). Kot gosta sta se v imenu mladinske sekcije Slovenske skupnosti udeležila tudi Damjan Terpin in Marjan Brecelj. Na kongresu je bilo več kot 200 delegatov, prisotni pa so bili tudi predstavniki nekaterih drugih evropskih manjšin.

JERC, mladinska sekcija stranke, ki se v Španiji zavzema za neodvisnost Katalonije, je danes izredno močna politična organizacija, v kateri se združujejo mladi, saj šteje nad tri tisoč članov. Na srečanju se je izkazalo, da so nekateri tudi dobro obveščeni o dogajanju v Sloveniji.

Posebne pozornosti sta bila predstavnik Ssk deležna v nedeljo, 20. marca, na svečanem zaključnem srečanju. Prisotni je Damjan Terpin pozdravil v slovenščini in jih seznanil s stanjem Slovencev v Italiji.

NOVI LIST

Izdajatelj: Zadruga z o.z. »NOVI LIST« -
Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954,
štev. 157.

Uredništvo: Martin Brecelj, Ivo Jevnikar,
Helena Jovanovič, Drago Legiša (glavni
in odgovorni urednik), Miro Oppelt,
Saša Rudolf, Marko Tavčar in Egidij
Vršaj.

Fotostavek in tisk: Tiskarna Graphart, Trst,
tel. 040/772151.

Član Združenje periodičnega
tiska v Italiji

Ambrož Kodelja Naše gore list (II.)

(Brat Ambrož Testen - ob 10. obletnici smrti)

Dante in Beatrice (1980), tuš

no opleta ob ribiško mrežo, ki ni samo dekorativno, ampak tudi motivno zakročila celotno sliko. Prav tako je nepozabna slika nosača vode, ki je nastala leta 1940 in jo hranijo v Zadru. Že tedaj se čuti njegov nemirni slovenski duh...

Kaj je pravzaprav skrivnost njegovih porisanih listov papirja ne glede na kvaliteto, od navadnega časopisa, pa do ovojnega papirja? Vse preveča neka svojstvena nemirna poteza svetlobe in sence, peresa in tuša, nadahnjena z dinamično in dramatično močjo celostne kompozicije, ki poduhovljeno sprej-

me vizualno podoba in jo utrjeno v spoznavni celoti vrne gledalcu. Ali je to skrivnost mediteranskega ekspresionizma? Ali je to neki inkarnacijski duh med Testenom in Piccasom? Ali celo Chagalom? Kot da bi ta dva moža sanjsko obiskovala tega neznatnega frančiškanskega brata in bi skupaj snovali v nekem sanjskem ustvarjalnem zanosu, medtem ko ob njih pljuska razbesnelo morje in zavija dalmatinska burja... — Ni potrebna posebna izobrazba, saj bežni obiskovalec lahko z lepoto zapazi skupne poteze vseh treh... Velika sreča pri bratu Ambrožu je bila tudi ta, da ni imel možnosti, ali da se mu je ta vedno izmuznila, da ni zašel v takoimenovani skrivnostni akademizem, ki ga vsakdo, ki ima opravka s kakršnokoli šolo, zasenči ali pa celo zasušnji.

Vedno bolj sem prepričan, da svet brata Testena niso bile freske, čeprav jih ima kar lepo število in je zanje dobival tudi neverjetne klobute. Prav tako tudi ne oljna tehnika. To je dobesedno obvladal in ima celo nekatera dela, ki bi z lahkoto visela ob svetovnih mojstrih. Njegov svet so bili akvareli, lavirani tuš, največkrat pa svinčnik, oglje in tempera. Tu je bil doma. Tu se je razdaljal, raznežil in predal tej nepopisni, neizčrpni in enkratni ustvarjalnosti... Doživel je celo skromno monografijo, videl nekaj svojih razstav, na katere celo ni prišel, ali pa je pozabil. Gotovo pa je enkratni dogodek, ko ga je skromni nemški kustos znanega muzeja v Münchnu mimogrede zapazil, pravzaprav odkril, saj je kljub slovenski trmi ostajal skromen in ponižen, čeprav ne ponižan, svojo čast je znal prav kranjsko braniti, ko je bilo treba.

Ob koncu še moj skromni spomin. Ljubim umetnost in ji posvečam tudi veliko časa, zato si nisem upal, da bi vzel zajeten šop akvarelov in perorisb, kakšnih 150 po številu, ko mi jih je dobesedno vsiljeval. (Danes se zavedam, kakšno lepo zbirko bi lahko odprli v katerem od bližnjih frančiškanskih samostanov.) Njegova enkratna skromnost me je tako prevzela, da bi se izneveril, če bi to njegovo željo izpolnil... Preveč sem cenil njegovo skromnost, enkratno, pristno, ki jo lahko ima samo iskreni sin sv. Frančiška... Čudno se to sliši, če pa to enkrat doživite, potem od dobrote, ki žari iz skromnosti, lahko zase obdržite samo plemenito skromnost. Vse ostalo jo omadežuje. Tu se pravzaprav začne ta frančiškanska mistika in jaz sem jo ob bratu Ambrožu doživel in sem mu za spoznanje tudi hvaležen. Hvaležen pa sem tudi sebi, da je nisem omadeževal s kakršnim koli darom... Kajti dar ostane neomadeževan v vsej svoji veličini samo tedaj, ko se ob njem duhovno obogatiš in si z njim dohovno bogat za vedno... (Konec)